

Skæring den 15. marts, 2021

Til Bent S. Lind
Lillian M. Søes
Christian Wejse
Ellen Kappelgaard
Mogens Holst Nissen

Tak for brev af 27. februar, hvor Retten til Liv opfordres til at nuancere udmeldinger vedr. COVID-19 vacciner.

Først vil vi gerne anerkende jeres ønske om at skabe klarhed og yde hjælp til at navigere i spørgsmålet om vacciner mod COVID-19 – også for mennesker, der respekterer menneskelivet som ligeværdigt og værdifuldt fra undfangelsen. Retten til Liv har behandlet dette emne, fordi det blev efterspurgt, og fordi det ikke blev taget op af andre.

Vi forstår af jeres brev, at I *ikke* mener, at brugen af HEK293 celler er en etisk problematik, og I nævner i den forbindelse to argumenter. Dem vil vi gerne kommentere.

- *Ad1 HEK293 celler er ikke føtale stamceller.*
Dette er vi helt enige i. Retten til Liv hævder ikke, at HEK 293 består af føtale stamceller, der har potentialet til at udvikle sig til et foster. Det er alene 'høsten' og udnyttelsen af det fravalgte menneskes organer/celler, vi finder problematisk. Disse celler *tilhører* det menneske, de er taget fra.
- *Ad2: Ved brug af HEK293 celler legitimerer man ikke gennemførelsen af abort på det barn cellelinjen stammer fra.*
Her er vi uenige. Retten til Liv mener, at brugen af HEK 293 er med til at legitimere den konkrete provokerede abort på det konkrete foster, cellelinjen stammer fra. Vi finder ikke sammenligningen med en organdonation i det nævnte tankeeksperiment fyldestgørende. Ved en legal provokeret abort dehumaniseres et menneske. Når det samfund, der dehumaniserer et menneske, drager fordel af dets død, opstår en etisk problematik.

Et andet tankeeksperiment viser dette tydeligere: Et kinesisk hospital tilbyder organer fra henrettede politiske fanger. Ville man ikke støtte en menneskerettighedsorganisation, der gør opmærksom på den etiske problematik, der følger med denne praksis?
Dette er ikke det samme som at anklage en ulykkelig kinesisk kvinde, der i desperation tager imod et sådant organ til sit barn, for at være ansvarlig for det politiske mord.

I Retten til Liv har vi intet ønske om at anklage mennesker, som lader sig vaccinere med vaccinen fra AstraZeneca eller andre producenter. Det mener vi heller ikke, at vi gør. Vi gør opmærksom på, at der er en etisk problematik forbundet med den måde, vaccinen er produceret på. Men dette er et samfundsansvar og ikke noget, der kan pålægges den enkelte!

Retten til Livs ønske er at gøre op med industriens brug af fostercelleprodukter ved at skabe åbenhed og debat om denne problematik. Men vi ser det ikke som vores opgave at udstikke

'retningslinjer' for vore medlemmer. Ansvar for at tage stilling må altid påhvile det enkelte menneske, hvor også andre etiske vinkler må tages med i betragtning.

Blandt medlemmer, der deler Retten til Livs ønske om principielt at fjerne fostercelleprodukter fra industrien, møder vi tre tilgange:

1. Man modtager den vaccine, man får tilbudt, med god samvittighed, fordi der ikke er noget alternativ (generel pligtfølelse over for medmennesket, eller mere specifikt et svækket familiemedlem, en ældre borger eller f.eks. patient), og støtter i øvrigt Retten til Livs principielle bestræbelser på at få dette afviklet.
2. Man vælger en af mRNA-vaccinerne (eller venter på, at den bliver en tilvalgsmulighed). Man vægter her, at denne vaccine ikke produceres på fostercellelinjerne, men alene er blevet testet på disse produkter. I en verden, hvor brug af fostercelleprodukter er forbudt, vil denne vaccine fortsat blive produceret.
3. Man fravælger de nuværende godkendte vacciner og afventer en kommende vaccine, der ikke involverer brug af fostercellelinjer.

Netop medlemmernes reaktioner har opmuntret os til over for myndighederne at forsvare den borger, der finder denne problematik vigtig. Vi har derfor efterlyst tydelighed om brug af disse produkter og adgang til vacciner, der ikke er tæt knyttet til denne problematik.

Her var det vores håb, at I, med jeres langt større gennemslagskraft inden for sundhedsvæsenet, ville bakke ønsket om gennemsigtighed og valgfrihed op.

Vi ville hilse det velkomment, hvis I på denne eller andre måder vil bidrage til en etisk debat om dette emne - også udenfor Retten til Livs snævre rækkevidde.

Med venlig hilsen

Jens Vindum
formand for Retten til Liv

Aksel Berg
læge og medlem af bestyrelsen

Kerstin Hoffmann
kommunikationssekretær i Retten til Liv
web@rettentilliv.dk